Пам'ятайте про Україну!

СВОБОДА SVOBODA

УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY

Редакція і Адміністрація: "Svoboda", 30 Montgomery St Jersey City, N.J. 07302
Телефони: (201) 434-0237 (201) 434-0807
з Ню Йорку (212) 227-4125
УНСоюзу: (201) 451-2200
з Ню Йорку (212) 227-5250

РІК LXXXVI. Ч. 206. ДЖЕРЗІ СИТІ і НЮ ЙОРК. ВІВТОРОК, 11-го ВЕРЕСНЯ 1979 ЦЕНТІВ 25 CENTS JERSEY CITY and NEW YORK, TUESDAY, SEPTEMBER 11, 1979 No. 206. VOL. LXXXVI.

ВЛАДИКА МИТРОПОЛИТ МСТИСЛАВ ПОСВЯТИТЬ ХРАМ БОЖИЙ В БУЕНОС АЙРЕСІ

Буенос Айрес, Аргентина. — Комітет посвячення Божого Храму в Аргентині інформує, що в неділю, 14-го жовтня 1979 р. там відбудуться величаві святкування пов'язані з посвяченням Храму св. Покрови і приїздом до Буенос Айресу Владики Мстислава Митрополита Української Православної Церкви в ЗСА, який не тільки довершить чину посвячення Храму, але також очолить Собор УАПЦеркви Південно-американської Єпархії.

Блаженніший Митрополит Мстислав

У програмі цих святкувань між іншим передбачено: зустріч гостей із закордонних країн (11, 12 і 13-го жовтня) в Братському сальоні при вулиці Таріха 4063; Вечірня о год. 6-ій вечора (субота, 13-го жовтня) з участю Блаженнішого Владики Мстислава; Архиєрейська Служба Божа (14-го жовтня) о год. 9-ій рано, посвячення Храму Божого і започаткування святкування 1000-річчя Хрищення України-Руси; обід для гостей і місцевих учасників з відповідною програмою, яка включатиме привіти; Година 6-та вечора — реєстрація представників на Собор. В понеділок, 15-го жовтня, год. 9-та рано Служба Божа і продовження нарад Собору; вівторок, 16-го жовтня, закінчення Собору, Служба Божа і офіційний обід.

У днях від 18 до 20-го жовтня — авдієнції представників українських товариств, установ, кооперативних об'єднань і організацій молоді у Владики Мстислава; неділя, 21-го жовтня — заупокійна Служба Божа присвячена сл.п. Головному Отаманові військ УНР Симонові Петлюрі з нагоди 100-річчя з дня народження.

Братство Святої Покрови УАПЦеркви в Аргентині надіється, що у цих урочистостях візьме участь усе українське громадянство і численні гості з-поза Аргентини.

ОКРУГА КЛІВЛЕНДУ ВІДЗНАЧИТЬ 85-РІЧЧЯ УНС

Клівленд, Огайо (І.Ф.). — Клівлендська Округа Відділів УНС відзначуватиме 23-го вересня ц.р., ювілей 85-річчя Українського Народного Союзу. Запляноване імпреза відбудеться на площі СУМ-А „Хортиця" в Гантінгтоні, Огайо, на яку мають вигідний доступ усі члени і громадянство з Клівленду, Акрону, Кентону і Лорейну.

У програмі святкувань; польова Свята Літургія, слово про УНС, мистецька і спортова частина, різні несподіванки заплановані для розваги громадянства і молоді. Під час імпрези буде відчинений станок УНС, де можна буде отримати матеріяли з точними інформаціями про працю УНС для української громади, членство в УНС, роди поліс їхні оплати і користі для поодиноких членів.

Ювілейні святкування підготовляє Управа Округи, що її очолює інж. Іван Фур, при активній співпраці Відділів УНС нашої Округи. Для кращої підготови програми і її переведення створено такі комісії: Мистецьку — др Богдан Футей і проф. Тарас Шмагала, Фінансову — мгр Василь Ліщинецький, і Господарську — Богдан Дейчаківський, Віра Напора та Роман Возняк.

Доцінюючи велику працю УНС для українського народу, Управа Округи і всі її Відділи рішили докласти всіх старань і праці, щоби ті святкування провести якнайбільше величаво і успішно, при численній участі членства і громадян, яких вже тепер запрошує, головно молодь. Мистецька і спортова програма буде цікава, весела і можна буде весело і корисно провести час на свіжому повітрі, користаючи при тому з добрового буфету, стрінутися з приятелями і знайомими і головне, своєю присутністю вшанувати найстаршу і заслужену українську організацію — Батька Союза. Вступ на площу і святкування — вільний.

Крайова Рада УККА відбуде своє перше повакаційне засідання

Ню Йорк, Н. Й. (УККА). — В суботу, 15-го вересня ц. р., тут у власному приміщенні відбудеться перші повакаційні наради Крайової Ради Українського Конгресового Комітету Америки. Початок нарад години 2:30 по полудні у великій конференційній залі Дому УККА-СУА.

Програма нарад, після узгіднення з Президією, а також звіти з діяльности Екзекутиви УККА і Контрольної комісії за 1978 рік, буде вручена членам Крайової Ради перед початком нарад.

Того ж дня у ранніх годинах, відбуватиметься засідання Екзекутиви УККА.

Екзекутива пригадує членам Крайової Ради, що так як в минулих каденціях, кошти подорожі для членів КР покриватимуть їхні організації.

У Львівській бібліотеці віднайдено старослав'янський „Буквар"

Львів. — Київська „Радянська Україна" інформує, що у Львівській бібліотеці АН УССР ім В. Стефаника її співробітникам вдалося розшукати „Букварь языка словенска-го. Чтению писаниям учитися хотящим, в полезное руководсвие", надрукований кирилицею в 1715 році.

Про цю книгу було відомо науковцям, але загально вважали, що з її тиражу не заховався ані один примірник. Газета зазначає, що навіть в одному з найновіших каталогів Державної бібліотеки СССР ім. В. І. Леніна про цей буквар згадано поміж тими, що „пропали без вісти".

Поруч з каталогом - буквар, невеличкий томик кишенькового формату з гравюрою та орнаментами. Він вміщає старослав'янський алфавіт великих і малих літер, двo — і трилітерні склади і тексти для читання. „Буквар" випущено у Супраслі, в найбільшій білоруській друкарні, яка працювала з кінця XVII до початку XIX сторіч. У цій друкарні, на протязі цього часу, було випущено понад триста видань церковнослов'янською, білоруською польською, латинською і литовською мовами. Близько ста — надруковані кирилицею, і серед них саме цей „Буквар", який сьогодні знаходиться серед раритетів львівської бібліотеки.

УРЯД ЗСА ЦІКАВИТЬСЯ ДУМКОЮ ЕТНІЧНИХ ГРУП ЩОДО ОБОРОНИ ПРАВ ЛЮДИНИ

Ню Йорк. — Уряд ЗСА і президент Картер взагалі, а відповідні урядові агентства зокрема, живо цікавляться опінією американських етнічних груп відносно теперішнього стану та можливостей дальшого розвитку оборони прав людини в широкому світі і зокрема в тій його частині, де ці права найбільше заперечуються, себто в Совєтському Союзі та опанованих ним країнах — говорив Едвард Мезвінський, американський представник в Комісії прав людини Об'єднаних Націй, на окремій зустрічі з представниками цих груп, що відбулася минулого четверга, 6-го вересня, в приміщеннях Місії ЗСА до ОН.

В зустрічі взяли участь зокрема представники організацій „Зацікавлені матері", литовського, словацького, жидівського та двох українських братських союзів, Українського Народного Союзу (головний предсідник д-р Іван Флис та редактор-емерит А. Драган) і Союзу Українців Католиків „Провидіння" (головний секретар Богдан Каганівський, головний касир Стефанія Вовчок, головний фінансовий секретар Богдан Тодорів і головний організатор Ігор Смолій), а Борис Потапенко репрезентував Бюро СКВУ в Ню Йорку.

Едвард Мезвінський у своїх вступних заввагах поінформував коротко про свої недавні відвідини в Европі, про свої зустрічі і розмови з різними групами там, вкінці, про теперішній стан і можливості акцій в обороні людських прав на форумі Об'єднаних Націй у зв'язку з цьогорічною сесією Генеральної Асамблеї.

На форумі ОН

Справа прав людини стала міжнародною проблемою у великій мірі завдяки становищу ЗСА і президента Картера. Ще кілька років тому про ці справи на форумі ОН взагалі важко було згадувати. ЗСА і президент Картер поставили на міжнародний стіл цю карту прав людини і вона вже на цьому столі стоїть. Об'єднані Нації реєструють всі зажалення на порушення однаково індивідуальних, як і групових прав людини, але вони не мають жадних інших засобів, щоб ці права обстояти, як тільки доводити їх до публічної опінії і публічно натавррувати, що в поодиноких випадках може мати „свій вплив", але цих справ не перерішує — говорив Едвард Мезвінський.

У ЗСА

Інша справа, коли мова про політику З'єднаних Стейтів Америки. Це вже відомий факт, що президент Картер зарахував оборону прав людини до головних факторів американської внутрішньої і закордонної політики. Очевидно, що у внутрішній політиці ЗСА в цьому відношенні роблять все можливе для усунення залишків будь-яких пересудів відносно прав поодиноких людей чи людських угруповань, але також і в закордонній політиці ЗСА уже багато дечого домоглися і, даліше домагаються, вживаючи справу прав людини за один з головних аргументів у своїх дипломатичних переговорах та в торговельно-економічних відносинах.

Едвард Мезвінський

Відвідини Папи

Представник Уряду ЗСА в Комісії прав людини ОН вважає, що заповіджені на жовтень відвідини папи Івана Павла II в Об'єднаних Націях та в ЗСА поважно

(Закінчення на стор. 3)

ТРЕТІЙ ТРИБУНАЛ САХАРОВА ВІДБУДЕТЬСЯ У ВАШІНҐТОНІ

Ню Йорк, Н. Й. — Ряд колишніх діячів правозахисних рухів в СССР і Східній Европі, які вже перебувають на Заході, та понад два десятки визначних активістів в ділянці оборони прав людини візьмуть участь у третьому з черги Міжнародному Трибуналі Сахарова, який відбудеться у Вашінгтоні від середи до суботи, 26-29-го вересня ц. р.

Два попередні Трибунали Сахарова відбулись осінню в 1975 і 1977 роках у Копенгагі та в Римі. Під час першого Трибуналу в імені українців у вільному світі зізнавав д-р Андрій Зварун, а під час других переслуханих із зізнаннями виступали Блаженніший Патріярх Йосиф, Леонід Плющ, проф. д-р Богдан Боцюрків і проф. д-р Василь Маркусь. Ідею встановлення Трибуналу для свідчень про порушення прав людини в СССР та його сателітах висунули члени правозахисних рухів в СССР на чолі з д-ром Андресм Сахаровим в лютому 1974 року після видворення з СССР російського письменника Александра Солженіцина. Дотеперішні два Трибунали мали широкий відгомін у світовій пресі, а точний їх перебіг і предложена документація були опубліковані окремими книжками в кількох мовах.

У повідомленні про третій Трибунал сказано, що серед численних свідків виступлять колишні члени Української Гельсінкської групи ген. Петро Григоренко і Петро Вінс. Крім них свідчитимуть такі відомі дисиденти, як Владімір Буковський, Андрей Амальрик, Наталія Горбанєвская, Віктор Файнберг, Павел Літвінов, Александер Ґінзбург, Едуард Кузнєцов, Ніколай Шаригін, Анатолій Альтман та інші.

У склад комісії переслухань входять: Артур Голдберг, колишній секретар праці ЗСА та член Найвищого Суду, який очолював американську делегацію на конференції в Белграді, Югославія, в справі перевірки примінення Гельсінкських угод, д-р Кристіян Анфінсен, нобелівський лавреат в ділянці біохемії, проф. Артур Шлезінджер, Сімон Візенталь, конгресмен Стівен Соляж, Роберт Конвест і англійський письменник Том Стоппард. З окремими свідченнями виступлять такі знавці совєтської дійсности, як Пітер Реддавей, проф. д-р Гарольд Берман з Гарвардського університету, проф. д-р Леон Ліпсон з Ейльського університету та інші.

Свідчення зосереджуватимуться на трьох ділянках: права робітників в СССР, свобода руху в СССР і „совєтська легальність". В останньому дні Трибунал присвятить окрему увагу ув'язненим членам Гельсінкських груп в СССР та іншим політв'язням. Окрему заяву в цій справі зложить А. Солженіцин, а її відчитає його дружина Наталія.

Серед почесних членів організаційного комітету третього Трибуналу є сенатори Говард Бейкер, Роберт Дол, Генрі Джексон, Джордж МекҐоверн, Даніель Мойніген і Клейборн Пелл.

Сесії Трибуналу проходитимуть в сенатській будівлі ім. Дірксена.

Президент Картер помилував чотирьох пуерторіканських атентатчиків

Вашінгтон. — У четвер, 6-го вересня, Білий Дім подав до відома, що президент Джіммі Картер помилував чотирьох ув'язнених пуерторіканців, один з яких старався вбити президента Гаррі Трумана в 1950 році, а три інші обстріляли Палату Репрезентантів в 1954 році, ранивши п'ятьох конгресменів. Під час атентату на президента Трумана згинув один сторож.

Серед помилуваних пуерторіканців, які називають себе „націоналістами" та обстоюють право Пуерто-Ріка на незалежність, є: Оскар Коллазо, якому тепер 64 роки і який був засуджений на досмертне ув'язнення за замах на президента Трумана, 59-літня Льоліта Лєброн, 53-річний Ірвінг Фльорес Родріґез і 49-річний Рафаель Кансель-Міранда. Всі вони були засуджені на терміни до 75 років ув'язнення.

У повідомленні сказано, що президент Картер помилував тих чотирьох атентатчиків з „гуманних взглядів". Політичні спостерігачі уважають, що акт помилування уможливить звільнення чотирьох американців з ув'язнення на Кубі. Президент Куби Фідель Кастро заявив раніше, що він погодиться виміняти ув'язнених американців за чотирьох пуерторіканських атентатчиків.

Виставка американських книжок у Москві притягає увагу тисячів росіян

Москва. — Тут, у середу, 5-го вересня на Другій Міжнародній Виставці Книжок, під час відкриття виставки 13,000 американських книжкових примірників, роїлося від тисячі зацікавлених росіян, — інформує кореспондент „Ню Йорк Таймсу" Антоні Остін. Переважно молоді і на вигляд люди з вищою освітою, мовчки з напруженою увагою, зупинялися біля стендів із книжками белетристичного жанру, поезії та книжок з мистецтва.

Александер Гоффман, голова Асоціяції Американських Видавців сказав, що хоча він обстоював погляд, що на Міжнародній Виставці немає місця на конфіскату книжок, він мусить признати, що на багато з цих книжок, які знаходяться на цій виставці, совєтська влада 5 чи10 років тому була б не дозволила. Наприклад, одна американська виставкова асоціяція виставила 321 книжок п. з. „Америка очима американців", що представляють політичні ідеї американців, які йдуть в розріз з усім, що навчали у совєтських школах чи що подавано до відома совєтському читачеві.

Совєтський уряд, на думку совєтських офіційних кіл, далеко відійшов від своєї доцьогочасної точки зору, коли погодився залишити на виставці багато книжок, яких він радше не хотів би тут бачити. Наприклад, книжки про Ізраїль і жидів, які противорічать совєтській ідеології, чи книжки про західню моду, і мистецтво, які на думку совєтської влади, сприяють мнимим культурним вартостям. „Ви мусите зрозуміти, коли ви хочете впровадити Солженіцина чи Светлану Аллілуєву, ви робите зашвидкий і засильний натиск", — сказав один із совєтських кореспондентів.

Поміж А. Гоффманом і Р. Мчедлідзе головним директором Міжнародньої Виставки, велася також розмова на тему заборонених на виставці двох книжок, біографії Адольфа Гітлера, авторами яких є Джон Толянд і Йоахім С. Фест. М. Шчедлідзе на тему тих біографій сказав: „Ми дивимося на Гітлера як на ворога людства і убивцю, і ми хочемо дати доступ нашим людям до цих книжок, які представляють його в цей спосіб". На заперечення А. Гоффмана і Р. Гупса, які сказали, що ці три книжки точно відповідають історичним фактам, і що це незвичайно важливо, щоб люди вчилися з історії, щоб не повторити помилок своїх попередників, Р. Мчедлідзе відповів, що він не читає по-англійськи, а базував свою рішення, вислухавши опінії совєтських перекладачів.

В'єтнам зміцнює свої сили на ляосько-китайському кордоні

Кунмінг, Китай. — Кореспондент „Ню Йорк Таймсу" Джеймс П. Стерба інформує, що на протязі останніх місяців в'єтнамська регулярна армія посилила свої позиції вподовж ляосько-китайського кордону.

Пен Джінксі, речник міністерства закордонних справ, в розмові з американськими кореспондентами сказав, що цього літа на 420-миле вій прикордонній полосі не було жадних збройних сутичок, але як в'єтнамські, так і ляоські військові відділи збудували багато окопів та бункерів і прочистили стежки, щоб патролювати кордон. Пересунення в'єтнамських військових сил із східнього і центрального Ляосу до північнозахідної прикордонної полоси — відтяло доступ Китаю до решти території Індокитаю, за вийнятком непрохідних гірських теренів північносхідньої Бурми. Китай досі мав контрольовані частини західнього Ляосу, який він використовував як дорогу для постачання повстанців, які підтримував Пекін в Ляосі, Тайляндії і Камбоджі.

Пен Джінксі подав до відома, що при кінці березня 400 до 500 китайців були примушені поспішно покинути західній Ляос, з уваги на те, що влада у Вєнтіяні „прийняла гострі противкитайські заходи". Він сказав, що ці люди належали до групи, яка у 1960 роках будувала дороги у західньому Ляосі. Опісля, — він зазначив, що в'єтнамські вояки, які раніше, з цілою силою посунули свої війська до центрального Ляосу, пересунулись на північний захід, щоб замкнути кордон.

Пен Джінксі, на запит кореспондентів чи китайські вояки або робітники залишилися у Ляосі, — відповів, що ні, бо уряд у В'єнтіяні навіть обмежив число китайських урядовців, яким дозволено залишитися у китайській амбасаді. Китайський речник настоював на цьому твердженні, що всупереч в'єтнамській пропаганді, Китай не змінив своїх військ на кордоні Ляосу. „Ситуація наша є така ж сама як була тому два роки. Твердження В'єтнаму будь-то Китай розбудовує свої військові сили на кордоні Ляосу, були тільки претекстом, щоб пересунути військові сили з Ганою до західньої смуги Ляосу", — додав Пен Джінксі.

Він також заявив, що від часу закінчення 17-денної інвазії В'єтнаму у лютому і березні, в'єтнамські війська щоденно обстрілювали китайський кордон і тоді згинуло більше як 30 китайських вояків і цивільних осіб. В'єтнамські вояки уставили свої протилетунські кулемети в горизонтальну позицію, щоб цим способом краще стріляти почерез кордон на територію Китаю. Однак, він сказав, що не було випадків налетів в'єтнамських літаків на китайську територію.

Під час перебування у Китаї американські кореспонденти у супроводі китайців відбули триденну подорож до фарм, де поселені втікачі на долині Червоної Ріки, 60 миль на північ від в'єтнамського кордону.

Заарештовано чехо-словацького втікача

Прага. — Пресове агентство Ройтерса повідомляє про те, що минулого тижня чехо-словацька влада заарештувала художника Павла Бюглера, який намагався сісти в літак, що вилітав до Лондону, Англія, де живуть його дружина і дитина. Його обвинувачили в підробці документів і намаганні „нелегально перейти державний кордон". Суд покарав Бюглера дванадцятимісячним тюремним ув'язненням.

Комітет оборони несправедливо покараних в Чехо-Словаччині заявив у справі Бюглера, що він намагався втекти на Захід за довомогою підроблених документів тільки після того, як чехо-словацька влада відкинула його прохання про легальний виїзд до його сім'ї в Лондоні.

В заяві Комітету говориться також про те, що стаття Карного кодексу, на основі якого засуджено Бюглера, суперечить міжнародному домовленню про права людини, яке підписала Чехо-Словаччина. Тому Комітет домагається переглянути законодавство та звільнити Павла Бюглера.

Минулого року Бюглер був арештований в Будапешті, звідки він намагався виїхати до своєї сім'ї в Лондоні. Разом з ним була заарештована громадянка Христина Алова, яку засудили на вісім місяців за допомогу Бюглеру. Алову звільнено в червні цього року.

Комітет Оборони Валентина Мороза в Монтреалі змінив назву

Монтреаль, Канада (КОУПВ). — По приїзді Валентина Мороза на Захід, Монтреальський Комітет Оборони Валентина Мороза вважав за відповідне продовжувати дальше працю в обороні українських політичних в'язнів у СССР під новою назвою, а саме: Комітет Оборони Українських Політичних В'язнів в СССР. Новообрана назва Комітету Оборони Українських Політичних В'язнів в СССР є офіційно зареєстрована в найвищім суді провінції Квебеку, цим самим Комітет має змогу працювати на легальній платформі.

Комітет Оборони Українських Політичних В'язнів в СССР, так як і попередній Комітет Мороза співпрацюватиме зі всією українською громадою. Новий Комітет, як і попередній Комітет, розраховує на моральну та фінансову підтримку всієї української громади, що підтримає Комітет у продовжені праці в обороні українських політв'язнів.

Усіх зацікавлених працею оборони українських політв'язнів, Комітет просить звертатися на адресу Комітету: Committee for the Defence of Ukrainian Political Prisoners in the USSR, P.O. Box 177, Lachine, Quebec, H8S 4A6.

У Львові „під зорею возз'єднання" започатковано серію книжок із в-ва „Каменяр"

Львів. — Київська „Літературна Україна" інформує, що тут, з в-ва „Каменяр", започатковано 25-го вересня 1939 року — „до свята 40-річчя возз'єднання західньо-українських земель у єдиній Радянській державі", вийде „у світ найбільше книжок присвячених знаменитій даті". Загальний тираж літератури у „40-річчя Золотого Вересня" — 500 примірників книжок.

Надруковані будуть Франкові поезії п ... особливим заголовком — „Я думав про людське братерство нове". Бо і вже у цьому виданні помянути Франка, коли газета стверджує, що у пролозі до поеми „Мойсей", він „пророче проголошував думку про возз'єднану Україну, соціяльне і національне визволення трудящих мас". Вийде також книга — „У народів вільних колі", надрукувавши її, було ... неабияким задумом, бож вона показує — „зростання матеріяльного добробуту трудящих західноукраїнського краю, духове збагачення нашого сучасника під зорею Радянської влади", — пише газета. У цій книзі будуть не тільки твори Франка, але й Юрія Федьковича, Ольги Кобилянської, окремі твори Степанова з доцільно вибраною тематикою, яка виключно торкається соціяльних питань. Будуть тут книжки авторів сучасного „радісного радянського сьогодення", як „Т. Мигаля, Р. Братуня, І. Вільде, О. Гаврилюка, Р. Лубковського та інших літо роду і „жанру" письменників. Мають теж вийти колективні твори під промовистими назвами, як „Дума про возз'єднання", „Вересневі акорди" та інші.

Злебільша видавництво „Каменяр" продукує „шедеври", в яких, переконливо й аргументовано показано ті величні зміни, що сталися в житті і долях трудящих західних областей за часів Радянської влади", — чваниться газета.

Ще для прикладу, які то славетні твори вийдуть з цього видавництва — це книга Марії Кіх п. з. „Краю мій возз'єднаний". Авторка у ній описує усі „блага" совєтської техніки і ... „добробуту".

СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY
FOUNDED 1893
Ukrainian newspaper published daily except Mondays and holidays by the Ukrainian National Association, Inc., at 30 Montgomery Street, Jersey City, N.J. 07302
Second Class Postage paid at the Post Office of Jersey City, N.J. Accepted for mailing at special rate of postage provided for by Section 1130 of Act of October 3, 1917 — authorized July 31, 1918.
P.O. Box 346 Jersey City, N.J. 07303

„Детант" і внутрішня політика Москви й Пекіну

Логічно здавалось би, що внутрішню політику будь-якої країни треба достосовувати до закордонної політики. Ото ж, виходило б, що коли совєтські можновладці раз-у-раз запевняють про своє бажання „співіснування" з західніми демократичними державами без уваги на „різні" соціяльно-економічні системи", то воно повинно би відбитися теж і на внутрішній політиці, себто на звороті режиму в сторону демократизації, чи бодай на припиненні режиму політичного терору і русифікації неросійських народів, що рівняється геноцидові. Здавалось би, що бодай у ділянці примітивних людських прав совєти повинні би поступитися, коли підписали Гельсінкський договір і коли президент Картер заявив, що людські права є невід'ємною частиною американської закордонної політики. Але, як відомо, совєти вважають, що нехтування ними людських прав і продовжування всієї поліційної системи правління — це їх „внутрішня справа" і що тому закордонна політика СССР не має нічого спільного з цією внутрішньою політикою.

Ця справа звертає на себе увагу у зв'язку з заявою духового її політичного лідера шести мільйонів буддистів, Даляй Лями, який прибув до Ню Йорку на спільну екуменічну Богослужбу в соборі св. Патріка. Він заявив журналістам, що, мабуть, внедовзі вернеться до свого рідного Тибету, з якого мусів втікати у 1959 році, коли китайські комуністи прилучили Тибет і, скасувавши його автономію, якою та високогірська гімаляйська країна втішалася від 1950 року, вже за китайської окупації, провели проти автохтонного населення криваві репресії, завели за совєтським зразком, примусову колективізацію всього сільського господарства та переслідували святу для тибетців релігію буддизму. Тоді-то Даляй Ляма, обожуваний своїми одновірцями, для яких є найвищим авторитетом, рятувався втечею до Індії. Коли ж тепер він публічно заповідає поворот до Тибету, то, очевидно, у цій справі прийшло вже до порозуміння з правителями у Пекіні і це був би доказ, що у внутрішній комуно-китайській політиці — бодай у Тибеті — прийшло до деякої відлиги.

Це цікава і важлива подія для нас, українців, тому, що в нашому суспільстві існує від недавна течія, яка каже „орієнтуватися" на Пекін, як на нашого ніби природного союзника. Прихильники такої орієнтації покликуються на відому тезу, що „вороги наших ворогів є нашими союзниками". Теза на перший погляд логічна — за історичним досвідом дуже контроверсійна й інколи цілком недоречна: гітлерівська Німеччина була ворогом Москви і поруч із цим Еріх Кох із „Райхскомісаріяту України" вів кривавий терор проти українців, так само поборюючи всі прояви української культури — а не то політики — як це робила Москва.

Очевидно, якщо правді відповідає здогад, що Ричард Ніксон поклав основи під „вісь" Вашінгтон-Пекін-Токіо, то це була би добра подія для нас, українців, бо це був би доказ, що американська закордонна політика не тільки у теорії свідома існуючої загрози від совєтського імперіялізму, але й у практиці мобілізує проти того імперіялізму можливі сили. Тільки одну — найбільшу і найдоцільнішу силу на протисовєтському фронті американська, та взагалі західня політика ніби все ще не добачує: самостійницькі рухи уярмлених Москвою народів, у першу чергу України.

Ми, українці, з природи нашої вдачі схильні до екстремів, до перебільшування. Пов'язувати майбутність України з ворожнечою Пекіну супроти Москви щонайменше передчасно і наївно. Покищо Пекін поза зацікавленням внутрішніми відносинами в Совєтському Союзі, яке проявляється у тому, що в деяких західніх амбасадах Пекіну існують референти, які збирають матеріяли про відносини в Україні, поза таким зрозумілим зацікавленням уряд Китаю ніде не склав ніякої одвертої і виразної заяви, що Китайська Народна Республіка стоїть за деколонізацію евразійського простору і, зокрема, за привернення державної самостійности країнам колишньої царської Росії, які в революції 1917-1918 рр. самовизначились і проголосили свою державність.

Покищо відомо, що у своїй внутрішній політиці — Пекін анектував Тибет і поводився супроти його півторамільйонового населення (на величезному просторі 470.000 кв. миль) жорстоко, за зразками комуністичного режиму в Москві. Якщо тепер ця внутрішня політика Пекіну змінилася в сторону деякої лібералізації і дозволила Даляй Лямі вертатися — то це добрий знак.

Ярослав Курдидик

ЗСА МУСЯТЬ ВІДБУДУВАТИ СВОЮ ФЛЬОТУ

Коли перечитувати писання із пересторогами та заявами таких американських авторитетів у справах фльоти, як бувшого секретаря фльоти Дж. В. Мідендорфа, або адміралів Е. Зумвалта, В. Рікковера й М. Головея, то можна всі їхні думки звести до одного спільного заключення: ЗСА мусять відбудувати, якомога швидше, силу своєї загальної фльоти.

Із стверджувань вищезгаданих авторів виходить, що Совєтський Союз негайно після закінчення Другої світової війни усвідомив собі, що без великої бойової фльоти він не зможе впливати на формування майбутніх світових подій. Совєти були заскочені і збентежені своєю неміччю у 1956-му році, коли то англійська та французька морська експедиція заякорилися в Суезькому каналі, а в 1958-му році, коли американська фльота перекинула на Середземне море сильні військові з'єднання для заспокоєння викликаного комуністами, (і підтримуваних Москвою), напруження у Ливані, який виявляв прозахідню орієнтацію.

Останній вияв своєї морської сили ЗСА проявили були у 1962-му році під час т.зв. „Кубинської кризи". Імпозантна морська блькада й загроза переважаючої в тому часі американської нуклеарної потужності примусила Москву забрати ракети, які були встановлені на Кубі. Але таке становище було можливе тому 15-20 років. Сьогодні офіційна статистика з 1978-го року вказує на неймовірні зміни щодо морської сили між ЗСА і СССР. У загальному ЗСА мають 458 морських бойових та допоміжних бойових морських одиниць, тоді як СССР має 1,761.

Для прикладу порівняймо дані цих двох надпотуг:

ЗСА мають: 13 авіоносців, а СССР — 1; 27 крейсерів, а СССР 37; 137 винищувачів, а СССР — 195; 41 ракетних підводних човнів, а СССР — 91; 82 нападних підводних човнів, а СССР — 260.

Американські знавці в ділянці національної оборони стверджують найважливішу справу, що ціла наша індустрійна міць залежна від постійного напливу сирівців. Для прикладу, ЗСА імпортують тепер всю свою гуму, хром, кобальт, марганцеву руду і 50 відсотків нафти. Отже, 95 відсотків американської торгівлі із закордоном виконують кораблі. Із цього виходить, що ЗСА мусять наполягати на розбудову фльоти, яка була б спроможна втримувати морські шляхи і становити таку задовільну відплатну міцну силу, як переконувала б наших союзників, що у випадку війни ЗСА прийдуть їм з відповідною і негайною допомогою.

А тепер погляньмо з тієї самої точки погляду на СССР. Американські економічні знавці твердять, що СССР являється, хоч із деякими недоліками, „відносно самовистарчальним", тобто, що він може втримувати себе і своїх союзників економічно і мілітарно, не потребуючи вживати для цього морських шляхів.

Коли взяти до уваги, що СССР має в два рази більше стратегічних підводних човнів, чим ЗСА, то з цього випливає, що у випадку війни совєти матимуть тепер найбільшу нападну підводну фльоту, тому й не тяжко уявити, яку вони представлятимуть морську загрозу. При цій нагоді варто буде навести зауваження адмірала Зумвальта про те, що, мовляв, нацистська Німеччина розпочала Другу світову війну маючи 57 підводних човнів, до речі, досить примітивних порівнюючи до теперішніх бойових підводних вимог, але вони малощо не спаралізували повністю американського морського постачання, затопивши 14 мільйонів бруттотонажу.

Чимало мілітарних коментаторів звертають зовсім слушну увагу, що ЗСА, поруч із розбудовою і вдосконалюванням своєї зброї, не приділяють належної уваги перебудові своєї боєвої фльоти, яка за останніх 10 років змаліла на половину, бо із 1,000 морських одиниць має зараз 458.

Від довшого вже часу Пентагон пропонує встановлення постійної морської фльоти на Індійському океані, зокрема з уваги на американські вітальні інтереси в цій частині світу та на загрозу в тому обширі СССР. Запропонована Пентагоном фльота мала б включати авіоносця, кілька винищувачів та ряд десантних і допоміжних кораблів. Речники департаменту оборони свідомі того, що встановлення постійної фльоти на Індійському океані можна було б здійснити тільки коштом послаблення Шостої фльоти на Середземному морі, або Сьомої на Тихому океані з уваги на недостачу кораблів. Ще 15-20 років тому, ЗСА не мали б ніяких труднощів вислати таку фльоту на Індійський океан. Але тепер, в наслідок постійних обмежень у побудові нових кораблів, це натрапляє на деякі комплікації.

В той самий час, Москва розбудувала свою фльоту так, що тепер має найбільшу у світі ракетно-замінувальну і оборонну силу. Вона має теж і найбільшу у світі „шпигунську фльоту". Приблизно 50-60 кораблів замасковані, як торговельні або риболовні трейлери, шугають морями і їх можна зустрінути всюди, починаючи від Гаваїв, Антлантійського океану, аж навіть до Мехіканської затоки.

З цих хоч і дуже побіжних вісток виходить, що Америка мусить розбудувати і то приспішеним темпом свою фльоту. Адмірал Голловей вважає, що для теперішнього збалянусвання сили американської фльоти потрібно коло 600 кораблів із модерним вивінуванням. Та, чи не найважливіше, заявляв адмірал, що йдеться не тільки про справу самої розбудови, але і в озброєнні та технології. Треба заздалегідь думати про такі нові системи, які „не зможуть постарітися", заки ними американська фльота розпічне користуватися.

І для цього немає іншого виходу, як закінчує Голловей, без огляду на всі кошти, найціннішою являється наша вільність і допомога нашим союзникам, яких ми не будемо в силі оборонити без належної розбудови нашої морської потужности. Він певен того, що перевага буде завжди по нашому боці завдяки нашій технологічній винахідливості, яка наразі, хоч із деякими труднощами, ставить рівновагу щодо совєтської цифрово-тонажної і суднобудівельної переваги.

Яр Рудницький

НА ЗАКІНЧЕННЯ „ПЕТЛЮРІВСЬКОГО РОКУ": ПОХОДЖЕННЯ Й ЗНАЧЕННЯ НАЗВИ „ПЕТЛЮРА"

Назва „Петлюра", себто прізвище провідника української національної революції, головного отамана військ Української Народної Республіки, цікаве не тільки як символ, втілення ідеї боротьби за українську державність, але теж із погляду на своє походження. Кожного українця, що стрічався вперше з цим іменням, мусів приємно вразити рідний звук його — без якихсь спеціяльних теоретичних міркувань ясно, що воно, як і сама постать Петлюри, вийшло з народніх надрів і випливло на поверхню модерної української свідомости в силу заслуг для національної справи. Дехто пояснює цю назву простенько: Петлюра походить від слова „петля". Все ж коли порівняти з назвою „Петлюра" інші українські прізвища на -ура, от так напр. як: Ванчура: Ваньчо (Іваньчо), Стефура: Стефан, Стецура: Стець (-ко), Парпура: Парфеній, тощо, то ясно зарисовується характер цієї назви: це безперечно прізвище від хресного ймення — а саме від Петра.

Правда, аналогічно до вилічених угорі назв, ми очікували б „Петрури", а не „Петлюри", але власне з уваги на близькість двох „р" у цій назві наступила т. зв. дисиміляція (відподібнення), а саме перехід одного „р" в „л". Таке відподібнення відоме нам в інших словах, як от: перепелиця (замість переперица), лівольвер, народнє, замість револьвер та ін. І власне через цей перехід прізвище Петлюра дуже народнє прізвище, не зважаючи на стару грецьку основу („Петро" — грецьке: „скеля"). Асимілятивні процеси української мови довели до того, що на перший погляд у прізвищі „Петлюра" тяжко знайти стару грецьку основу.

Прізвище „Петлюра" стало в українській мові символом української національної революції. Що більше, воно стало основою таких слів, як „петлюрівщина", „петлюрівець", „петлюрівський", „петлюрівка" на визначення українського визвольного руху під большевиками та його послідовників. Щодо цього ми свідки цікавого явища в мові, коли звичайна назва, як багато інших у народному назовництві, в силу обставин і завдяки певній ідеї, що її сприймають маси, стає основою для гатункових іменників, стає зненавидженою одними, себто займанцями України, а з другого боку величним символом національної волі спрагнених українських народних мас.

Накінець годиться пригадати, що в Україні під теперішню пору немає в назовництві географічних назв типу „Петлюрівка", „Петлюрово" й ін. За це на канадському терені в провінції Манітоби існує офіційно визнана назва „Петлюра", про яку читаємо в урядовому показнику назв таке: „after General Simon Petlura, Ukrainian nationalist leader, who was assasinated in Paris" („Place-Names of Manitoba", Ottawa 1933, p.68).

У нашій праці про мозаїку місцевих назв Манітоби, ми подали ширше пояснення: Petlura -Locality SW of Grandview 12-24-26-W. Named after General Simon Petlura (1879-1926), head of the Directory of the Ukrainian National Republic 1919-20; after the fall of the Ukrainian state he lived in exile in Paris, where he was assasinated on May 25, 1926. (Manitoba Mosaic of Place Names, p. 153).

Софія Наумович

АНДРІЙ СОЛОГУБ

Про Сологуба пишуть радше чужинці, чим українці, підходячи до його малярства з професійно-критичного боку. Українці у Франції величають його, зокрема за його кисти іконостас у церкві св. Симона в Парижі, та за участь у французьких і міжнародних виставках по різних місцях Европи, де поруч краєвидів Греції, чи Еспанії, — завжди видніють теж українські мотиви та ікони, проявляючи, що підкреслює особливо чужинна прса, український „еспрі" (дух) в його картинах.

Останньо Сологуб привернув до себе увагу читацької публіки статтями на малярські теми та рецензіями на показові виставки підсовєтських малярів, зокрема нечисленних українських,на сторінках „Сучасности". Цікава й відкривча була його стаття про київського мистця Малевича, який своїм „чорним квадратом на білому полотні" — покінчив з імпресіонізмом та, чи не перший в Европі, започаткував безпредметне малярство. Усі статті Сологуба вдумливі, густо пересипані гострим сарказмом супроти накиненого українським малярам, московського винаходу „соцреалізму", що має „лакувати" дійсність, а не її відтворювати, як у реалістів, чи переосмислювати, як у модерністів.

Сологубові картини і скульптури, бо він починав свою мистецьку діяльність саме у цій ділянці, участь у міжнародних виставках, і врешті, його мистецтвознавство, що виразно проявилося в його есеях на малярські теми, — усе це заслуговує на те, щоб наше суспільство трохи краще ознайомилося з життям і творчістю Андрія Сологуба. Проте, витягнути від нього якісь „видимі знаки" його творчости було нелегко із-за, як сам він каже, його „хвороби недбалости" до збирання рецензій, оголошень, каталогів. Усе ж завдяки нашій настирливості, вдалося дещо знайти й у висліді поділитися цим із читачами.

Усі парижани вважають Сологуба православним, а в дійсності він католик, хоча він зі Східньої України. Його батько, предки якого зайшли ще в XУІІ ст. зі Заходу, був католиком і ця віра перейшла й на сина, як теж і свого роду шляхетство, що позначилося й на зовнішньому вигляді високого, вічно-молодого красеня.

Перші вияви його творчости у вільному світі, точніше в Австрії проявляються, між іншим, в декоративному малярстві. Майже поруч із мистецькими студіями в 1945-1950 рр. у „Кунстґевербешуле", та виставками у „Кюнстлерґавзі" у Зальцбурзі, — Сологуб оформлює декорації для різних інсценізацій, вистав і концертів українських громад у таборах Німеччини. Це видно із декількох збережених програмок і запрошень на імпрези: „Свято зброї" у Зальцбурзі 1948 р., та „Свято героїв" цього ж року, „Академія в честь С. Петлюри й Є. Коновальця" 1949 р., інсценізації творів О. Олеся, Б. Лепкого й Л. Українки в опрацюванні Л. Крушельницької, „Десятиріччя Карпатської України" тощо. На жаль, не маємо ні проєкту, ні макети бодай однієї з цих декорацій. Єдиний, золотий відтиск прегарного дереворіту на програмці „Братства св. Покрови" з 1949 р., зберігся й він може багато сказати мистецькому критикові.

Після цього „зальцбурського періоду", у Сологуба наступає прогалина документації, яка поновлюється вже на півдні Франції, під час його побуту у „Закутку" Володимира Винниченка в Мужені. У каталозі „44-го Салону мистецтв" знаходимо прізвище Сологуба та назву його картини „Канська пристань". Наступного року відбулася його власна виставка в Мужені, яка згодом повторювалася у різних місцевостях, в тому й у Парижі, бо в рр. 1956-1958 знаходимо про неї численні рецензії. Паризький „Ле Пентр" пише: „Виставка Сологуба — галерія Р. Г. у Парижі — це, без сумніву, найкраща цього року в цій галерії. Вона дуже мальовнича, з добрим рисунком пензля, більш чим зручним. Сологуб ще не вибрав поміж клясичною й експресіоністичною формою, проте його внутрішній стиль поєднує добре ці різні тенденції". Журнал „Ар" 1958 р. з'ясовує: „Попри описні портрети, справжні зусилля маляра — це мертва природа і краєвиди, в яких Сологуб дошукується тонкості матерії й гармонії".

1956 р., після подорожей, які позначуються на його картинах, Сологуб переїжджає до Парижу і зразу ж бере участь у виставці на Елізейських полях від 7 до 21.1.1960. Рецензія в журналі „Ар" з репродукцією і підписом: „Сологуб — Севілля , виставлена у галерії Поль Сезан", так окреслює його картини: „Чисті, дуже ясні й легенькі, спрощені й накладені черепицею довкола білих плям, мазки акварель. Деякі з них підкріплені сильними, гарно дібраними лініями, висловлюються повніше. Усе це добре і без будь-якої штучности". Інший журнал „Аматар д'ар", за підписом Ж. С., пише таке: „Сологуб виставив вибір акварель. Деякі, привезені з Еспанії, з вицвілою червінню дахів та пригаслою охрою хат — накладені кількома доторками — нагадують соннє село у південному світлі. Інші, з берегами моря, чи рік, оповиті імлою, затри-

(Закінчення на стор. 4)

Петро Оришкевич

СТЕПАН ШАХ — ПЕДАГОГ, АВТОР І ГРОМАДЯНИН

(У першу річницю смерти)

[1]

Життєвий шлях

Степан Шах народився 3.1.1891 р. в родині кушніра і садівника, в містечку Куликів, біля Львова. Початкову освіту набував у місцевій народній школі, середню в Академічній гімназії у Львові, а університетські студії у Львівському університеті, де студіював клясичну філологію.

З вибухом Першої світової війни покликано його до австрійської армії, де зустрівся в одній сотні зі своїм краянином і одну клясу старшим гімназійним товаришем Евгеном Коновальцем, з яким скінчив військову школу резервових офіцерів УІ корпусу. Опісля приділено Шаха до 35-го Золочівського полку, при якому служив до кінця війни — до розвалу Австрії. В 1916 році, як ляйтенант резерви, був ранений в боях під Бережанами.

Під час польсько-української війни (1918-19 рр.), як поручник УГА, брав участь у фронтових діях під Львовом, в групі отамана Андрія Долуда, та в III-му корпусі, в курені сотника Михайла Климкевича, свойого шкільного товариша з Рави Руської.

Після війни, приймає його крайовий інспектор д-р Іван Копач, на державну учительську службу, і приділяє до Академічної гімназії у Львові, за директорства Іллі Кокорудзи. Майже рівночасно обіймає С. Шах управу канцелярії Т-ва „Просвіта", а згодом і обов'язки генерального секретаря Головного Відділу „Просвіти", за головства Івана Кивелюка. В 1922 році одружується з Іриною Застирець, дочкою проф. Академічної гімназії о. д-ра Йосифа Застиреця й Емілії, з дому Глібовицька.

За працю у „Просвіті" Шкільна Кураторія перенесла С. Шаха в 1925 році зі Львова до польської гімназії у Сокалі, над Бугом. Тут, одначе, не перервався його зв'язок з матірним Т-вом. В Сокалі перебував проф. Шах всього з 1/2 року, а в лютім 1929 року вернувся до Академічної гімназії у Львові, де тоді директором був д-р М. Сабат. Тут Шах провадив учительську читальню та зайнявся організацією Шевченківських концертів, впроваджуючи інсценізації, спільні рецитації, виголошуючи сам промови. У Львові затримався С. Шах всього 3 роки, бо вже у 1932 році, у висліді конкурсу, одержав призначення на директора української гімназії у Перемишлі.

Я запізнався особисто з директором аж у 1935 році, коли подружжя Шахів приїхали на вакації до родини в Олеську та в першу неділю серпня взяли участь у святі в честь Маркіяна Шашкевича на Підлиській горі. Службу Божу служив тоді ісповідник віри, бл. п. єп. Никита Будка, який опісля коротко був гостем у нашому домі в Олеську, а в понеділок рано від'їздив до Львова. Тому, що дир. Шах був кореспондентом щоденника „Діло" і приготовив допис про свято на Підлиссю, він прийшов до нас і просив єпископа взяти з собою рукопис до Львова. При тій нагоді я запізнався ближче з директором Шахом, а він, довідавшися про мої студії, запропонував мені працю настоятеля в Інституті для хлопців у Перемишлі, та порадив подати прохання на учительську практику до української гімназії в тому самому місті. Я негайно прийняв „оферту" і зробив те, що радив дир. Шах, бо мої дотеперішні старання за таку безплатну дворічну практику (в Українській Головній гімназії у Львові, та польських державних гімназіях у Бродах і Золочеві) не увінчались успіхом.

Після вакацій покликано мене на настоятеля Інституту в Перемишлі, але практики, через „нельояльність", я не одержав. Ба, що більше, Кураторія тепер вимагала усунення мене з Інституту та звільнення з праці учителя стенографії в Дівочому Інституті (за директорства проф. Бобеляка). За запорукою дир. Шаха залишено мене в Інституті до кінця шкільного року, але з праці учителя стенографії з кінцем першого півріччя мене звільнено.

Після однорічного побуту в Перемишлі, коли місцеве староство, а не Золочівське, видало мені свідоцтво льояльности, одержав я в наступному шкільному році (1936/37) дворічну безплатну учительську практику в польській державній гімназії ім. Словацького, а управа „бурси о. Миколая" прийняла мене (за старанням проф. д-ра Івана Мандюка) на помічника настоятеля.

Під час 3-річного побуту у Перемишлі, я зустрічався з дир. Шахом урядово, як настоятель бурси, але також приватно, будучи прошений на Йорданську Свят-вечерю. Вечеря починалась Свят-Йорданським благословенням, яке проводив о. д-р Йосиф Застирець, а дир. Шах дякував. Під час вечері йшли розмови на різні теми, часто й гарячі, залежно від присутніх гостей.

В січні 1938 року дир. Шах пережив неначе власну родинну трагедію: помер тоді учень 4-ої кляси гімназії, мешканець бурси, Іванко Крупяк. Два роки тому подружжя Шахів, мандруючи у вакаційний час по Лемківщині, зайшли до найдальше на захід висуненого українського острова в Карпатах — Шляхтово-Явірського скупчення, де зустріли на полі цікавого хлопця, намовили його батьків післати Іванка до гімназії у Перемишлі. Так і сталось, він мешкав у бурсі, ходив у школу, вчився і все було в порядку. Та нещастя ходить між людьми. Іванко, вернувшись з Різдвяних свят до бурси, привіз ковбасу, яка йому пошкодила, лікар не розпізнав хвороби, й малий студент помер. Ціла гімназія враз з батьком Іванка з далекої Шляхтови взяла участь у сумних похоронах.

Провадити українську гімназію у Перемишлі за Польщі не було легко. Треба було бути льояльним до влади, чого громадянство не розуміло й не любило. Крім того, у Перемишлі йшла „боротьба" між двома громадськими таборами: прихильниками єпископа і противниками його реформ (від введення „безженства" в єпархії). Директор симпатизував з єпископами, через те не тішився прихильністю другої групи.

Після Перемишля мій зв'язок з дир. Шахом перервався на довший час. Аж, будучи вже на еміграції, перед моїм виїздом до Америки, я випадково стрінув Шахів у Мюнхені, Німеччина, і з того часу, себто від 1949 року аж до смерти, я мав зв'язок з директором принагідним листуванням та висилкою раз у місяць прочитаних примірників щоденника „Америка", а він зі свого боку надсилав мені 1-2 листи в рік і свої публікації.

Панство Шахи жили у 1949 році у Ляндсбергу, Німеччина, де директор працював гімназійним професором клясичної філології. В половині листопада того ж року захворів на запалення легенів і горла з хрипкою. Одначе він не втрачав надії на видужання, коли так писав: „...як чоловік може в теплій хаті вилежатися, як має за що „чіпитися" (професор має те щасливе „бене"), то й хороба не видається такою страшною, й надія на краще не опускає його".

Директор, як пише, хоч закінчив уже 61 рік життя, проте хоче стиль молодого чоловіка задержати як довго дається. „Але в хаті не гаразд, бо жінка і теща хорі. Те все відбивається на мені, на моїх нервах, я виснажений, не маю відпочинку, а як довго я ще видержу? Про фінансові клопоти навіть не згадую". Під час шкільних ферій (1953 р.) знову захворів, і то поважно: „Здавалося початково, що мене параліж злапав і заатакував ліву руку і ліву ногу. Цілий місяць серпень пролежав я в клініці нервових недуг у Мюнхені, а тепер лежу вдома, не повню служби, маю 1/2 року урляпу. Мені тепер вже лекше, в палиці ходжу вже досить добре, в руці маю назад силу, але в правій нозі стратив чуття. Так, отже і я положився, і в нас в хаті 3 каліки. Я надії ще не стратив, але ходити так, як я ходив вже не буду".

Від 1.У.54 директор вже повернувся на службу, але не чувся здоровим; болять нерви на хребті і в правій нозі, та ходить з палицею. Має ще півтора року служити, але чи видержить не знає. Часописи читає не лише сам, але передає другим, навіть до табору, в якому ще залишилось понад 100 наших людей.

Від 1956-го року Шахи у Мюнхені, й директор кожного дня доїздив на працю. Правда, тоді формально перейшов на емеритуру, але Міністерство освіти запропонувало йому залишитися у чинній службі до 68 року життя. Він погодився ще на один рік, бо школа давала йому вдоволення, а німецька молодь була вдячна. Фізично ще якось держався, але тому, що жінка недомагала, це створювало в хаті сумовитий настрій. Зимою 1959 року знову хорував на перестуду. У травні захворів знову тяжко, перележав у шпиталі 4 тижні, вкінці підвівся, щоби склясифікувати учнів, але почувався ослаблений.

(Продовження буде)

Зімбабве-Родезія заатакувала Мозамбік з метою знищення повстанських баз

Салісбирі, Зімбабве-Родезія. — Генеральний штаб Зімбабве-Родезії подав до відома у четвер, 6-го вересня, що війська цієї країни повели офензиву проти військ Мозамбіку та негритянських повстанців з метою викорінити бази повстанців, з яких вони переводять рейди і терористичні акції на території Зімбабве. Це вперше ця країна заатакувала безпосередньо війська сусідньої негритянської країни.

Атака військ Зімбабве-Родезії почалась кілька днів перед початком специяльної конституційної конференції у справі цієї країни, що її скликано за ініціятивою Великої Британії. Конференція мала початись у Лондоні, Англія, у понеділок, 9-го вересня, і в ній мають взяти участь також представники повстанців.

У повідомленні штабу військ Зімбабве сказано, що уряд цієї країни рішився повести атаку на війська Мозамбіку тому, що у рейдах на територію Зімбабве повстанцям допомагали вояки Мозамбіку. Покищо війська Зімбабве зосередились на знищенні повстанських баз у південній провінції Мозамбіку Ґазі. У комунікаті сказано, що вже в перших сутичках війська Зімбабве вбили „значне число" повстанців мозамбікських, вояків. Прем'єр-міністер Зімбабве єпископ Абель Музорева заявив в сенаті цієї країни, що атака на Мозамбік є „найважливішою дією в обороні нашої країни".

Наукове Товариство ім. Шевченка і Делеґатура УВУ в ЗСА *при співпраці* **Шкільної Ради**

продовжують у цьому академічному році

ВИСОКОШКІЛЬНІ КУРСИ УКРАЇНОЗНАВСТВА

з таких ділянок:

УКРАЇНСЬКА МОВА І ЛІТЕРАТУРА, ЕТНОГРАФІЯ, ІСТОРІЯ, ГЕОГРАФІЯ з ПРИРОДОЗНАВСТВОМ, ЖУРНАЛІСТИКА, ПЕДАГОГІКА.

Початок курсів і точну програму подасться в скорому часі.

УПРАВА А НТШ, ДЕЛЕҐАТУРА І ШКІЛЬНА РАДА

ПОДЯКА

З волі Всевишнього, дня 6-го липня 1979 року відійшов від нас у Вічність наш Найдорожчий ТАТО, ДІДО І ПРАДІДО

бл. п.

СТЕФАН КОГУТ

ур. в Старому Яричеві, біля Львова,

а дня 7-го серпня 1979 року наша Найдорожча МАМА, БАБЦЯ І ПРАБАБЦЯ

бл. п.

МАРІЯ КОГУТ

з дому ЛЮБОЯЦКА, ур. в Чехії.

Цією дорогою складаємо найщирішу подяку всім Тим, які віддали останню прислугу нашим Дорогим Покійним.

В першу чергу сердечно дякуємо Всечесним Отцям зі собору св. Володимира й Ольги в Чікаґо, а саме: Всч. о. Іванові Кротцеві за відправи Парастасу, Панахид та похоронів і за такі направду гарні та незабутні слова на обох похоронах та Всесвітл. о. митратові М. Бутринському за відправлення Парастасу. Окрема наша подяка Всесвітл. о. протопресвітерові Ф. Білецькому, настоятелеві православного собору св. кн. Володимира, який спільно з о. І. Кротцем відслужив Панахиду над домовиною нашої Дорогої Мами.

Щира подяка п. Міці Гарасовській-Дачишин, яка так зворушливо прощала Покійну.

Дуже дякуємо дякові п. проф. Й. Пачовському за співи під час всіх похоронних відправ у церкві та на цвинтарі, як також п. інж. А. Гарасовському за поміч у дякуванні і читання „Апостолів".

Дякуємо д-рові Несторові Когутові з Пенсильвенії за приїзд на похорон і за несення домовини, як рівнож д-рові Міляновї Блага за приїзд з Вашінґтону.

Щира подяка п. М. Стародубові за поміч Родині в несенні домовини на похороні Тата.

Дякуємо всім нашим Рідним, Приятелям та Знайоми, які взяли участь в похоронних відправах та які відпровадили наших Найдорожчих Батьків на цвинтар св. Миколая та взяли участь в поминальних тризнах. Спеціяльна подяка Паням з 12-го Відділу Українського Золотого Хреста та Паням з 84-го Відділу Союзу Українок за таку численну участь в обох похоронах.

Наша щира подяка Всім Тим, які склали пожертви на Служби Божі та добродійні цілі, які дарували квіти, та Тим, які особисто, листовно чи телефонічно, з близька чи далека, підтримували нас у нашому великому горю.

Також щиро дякуємо похоронному закладові Музика і Син за винятково старанне та зразкове переведення обох похоронів.

Вкінці дякуємо д-рові Пилипові Демусові, зятеві Покійних Батьків, за те, що довгі, довгі роки давав нашим Батькам якнайкращу лікарську опіку.

Our most sincere thanks to the Sisters of Our Lady of Angels Retirement Home in Joliet, Ill., especially to Sr. Albert Marie, Sr. Peter and Sr. Alice Emile for the excellent and dedicated care of our Mother who spent over two years with them. Dear Sister, we will never forget You in our prayers!

Нехай Всевишній Господь благословить Всіх Вас та винагородить своєю сторицею.

ДІТИ, ВНУКИ І ПРАВНУКИ

•

Замість квітів на могили наших Дорогих Батьків, зложили свої пожертви такі особи: сестра Андрея, сестра Меріпавль, Е. Блага, Н. Балицька, М. Бурстром, О. Вітковська, А. О. Гарасовські, М. Гарасовська-Дачишин, М. Гром'як, д-р І. С. Дачишини, М. Дорожинська, М. Заяць, Р. Г. Заяці, С. А. Зваричі, А. Н. Іванові, В. О. Климкові, д-р М. Г. Коленські, М. Коцур, Ґ. Лассер, В. Литвин, С. Люпе, д-р П. О. Моцюки, Н. Мержицька, С. Миськів, З. Мощиц, Р. О'Доннел, д-р С. У. Павлинські, Я. Д. Плав'юки, д-р О. Б. Попелі, М. Попель, З. Попіль, Б. І. Радловські, І. Семкович, д-р П. Ю. Сидорі, Г. Сосенко, А. Стародуб, М. Л. Стародуби, В. Х. Тарани, М. Т. Шліхутки, д-р О. Р. Яхторовичі, д-р В. Е. Ястрембські, Тайм Інкорпорейтед, Відділ Інвент. і стат. в Тайм, Інк., працівники медичного центру д-ра П. Демуса, 12 Відділ УЗХ в Чікаґо.

На Служби Божі зложено 90.00 дол., інші пожертви Родина призначила: 280.00 дол. на Українські Студії в Гарварді; 280.00 дол. на Семінарійний Фонд при парафії св. Володимира і Ольги в Чікаґо; 75.00 дол. на КОД; 50.00 дол. на будову Дому Культури в Бавнд Бруку і 25.00 дол. на літературний фонд ім. Ів. Франка в Чікаґо.

Всім Жертводавцям щераз щире спасибі!

•

В СОРОКОВИЙ ДЕНЬ СМЕРТИ

бл. п.

МАРІЇ КОГУТ

буде відправлена

СЛУЖБА БОЖА з ПАНАХИДОЮ
в суботу, 15 вересня 1979 р., о год. 7:45 рано в соборі св. Володимира й Ольги в Чікаґо

Просимо про молитви за її душу.

ТОВАРИСТВО СВЯТА СОФІЯ — КОМІСІЯ ПАТРІЯРШОГО ФОНДУ

повідомляє:
на Патріярший Фонд зложили:

І — 1979

1000 дол. — Волтер Питяк;
500 дол. — Уляна Козак замість цвітів на могилу бл. п. мужа д-ра Івана Козака;
274 дол. — Український Конгресовий Комітет — Відділ в Озон Парку, Н. Й. з новорічної зустрічі;
250 дол. — інж. Михайло Плешкан;
200 дол. — інж. Остап і Ірена Захарків;
150 дол. — д-р о. Іван Гриньох;
100 дол. — д-р Богодар Бадан, Володимира і Степан Ріпецькі в пам. Сина бл. пам. Нестора Ріпецького, Н. Н., Дарія Витанович, д-р Михайло і Марія Логаза;
50 дол. — Григорій Панчук зам. кв. на могилу Олени Бемко, Марія і Микола Задольний зам. кв. на могилу Олени Бемко, Тарас і Діяна Керницький зам. кв. в пам'ять бл. пам. д-ра Івана Козака, д-р Юрій і Наталія Попель;
35 дол. — д-р Орест Мрищук зам. цв. на могилу бл. пам. д-ра Івана Козака, д-р Роман і Лідія Осінчук зам. цв. на могилу д-ра Остапа Любчака;
30 дол. — Михайло і Анна Захарків в бл. пам. Григорія Стельмаха;
25 дол. — Ірина Мрищук зам. цв. на мог. бл. пам. д-ра Івана Козака, Ірена Ільницька зам. цв. на мог. бл. пам. д-ра Мирослава Навроцького;
20 дол. — Василь Огар в бл. пам. Григорія Стельмаха, Френк Сілецький зам. цв. на могилу Олени Бемко, Українське Лікарське Товариство Відділ у Філядельфії, Микола Алексевич зам. цв. на могилу д-ра Івана Козака;
15 дол. — Михайло Захарків в бл. пам'ять Теодора Хая;
10 дол. — Юлія і Катерина Івашкевич зам. цв. на могилу Олени Бемко, Юлія і Петро Надольський зам. цв. на могилу Олени Бемко, Б-во Ветеранів УГА у Філядельфії зам. цв. на могилу Антона Возьного, Б-во Ветеранів УГА у Філядельфії зам. цв. на могилу товариша Володимира Федова старш. УГА Александра Івасиків зам. цв. на могилу бл. пам. д-ра Мирослава Навроцького, Микола і Нуся Тимків, Богдан і Юлія Вертипорох зам. цв. на мог. сл. п. Олени Бемко;
5 дол. — Ярослава Лободич, Юліян Бачинський.

Збірка на Патріяршу Фундацію в Чікаґо від 22. XII. 1976 до 31. XII. 1978, переслана з Риму до каси Тов. Св. Софія, ЗСА.

2600 дол. — д-р Пшик Петро;
1655 дол. — д-р Смик Роман;
1000 дол. — Гуменюк Ігор, д-р Яхторович Орест, Кавка Юліян;
660 дол. — Церква св. Михаїла у Філядельфії;
500 дол. — д-р Демус Пилип, д-р Михайлович Ярослав;
325 дол. — інж. Куликівський Григор;
300 дол. — Тимчина Василь;
210 дол. — Кожушко Стефанія;
150 дол. — проф. Завадович Роман, Запухляк Іван, д-р Кассараба Володимир;
100 дол. — Гомзяк Ілько, Дзємюк Олекса, д-р Іваницький Мирон, д-р Коленський Мирослав, д-р Кузич Юрій, Різник Володимир, проф. Теодорович Юрій;
200 дол. — Стибельський Михайло;
90 дол. — Губчак Осип;
50 дол. — д-р Дробоцький Василь;
50 дол. — д-р Лободяк Михайло, мґр Назаревич Таня, д-р Подлуський Юрій, д-р Сасик Мирослав, Хома Петро;
30 дол. — Лукашевський Роман;
25 дол. — Скоморох Іван, інж. Смик Евген, Смик Марко, Смик Роман мол., Яценків Роман;
20 дол. — Попель Магдалина, Яценків Омелян;
15 дол. — д-р Жуковський Антін;
10 дол. — інж. Атановський;
5 дол. — д-р Сениця Павло;
310 дол. — „Самопоміч" Н. Н.;
622.82 дол. — дивіденда.
Разом .... 12,647.82 дол.
125.00 дол. — мґр Петро Стефанів (Чікаґо).

Листа ч. 1115, збірщик п. Михайло Кузьмінський, Вілямстовн, Н. Дж.

По
100 дол. — Гал. і Михайло Кузьмінський;
50 дол. — Александер Кобаса;
20 дол. — Петро Василишин, Іван Васорко, Д. Молдаван, Андрій Стахів, І. Світенко, Марія Гаврих, О. Кулиняк;
10 дол. — О. Дорога, Микола Римчук, Михайло Матковський, Михайло Ваповський, Степан Ваповський;
5 дол. — Петро Аркатин.

Збірка в Балтімор з нагоди 100-літніх уродин п. Климентини з Медведів Мулькевич, вдові по бл. пам. Йосифові, повітовому старості Камянки Струмилової за часів ЗУНР — такі Гості зложили:

25 дол. — д-р Ілярій і Донна Калиневич, Софія і Семен Михайлишин, Марія Мулькевич, інж. Богдан і Марія Пашковські, проф. Зеновій і Марта Саган, Анна і Остап Стельмах;
20 дол. — Марія і Олекса Мотиль, Роман Михайлишин, Олекса Наконечний, Анна і Емануїл Притула, Марія і Андрій Чорний;
10 дол. — Зеня і Юрій Брездень, Таня і Джозеф Давіньйон.

Збірка — Т-во за Патріярхальний Устрій ПУКЦеркви, Кліфтон, Н. Дж. — Листа ч. 1186 — Збірщик Модест Кливак

200 дол. — д-р Богдана Свистун, інж. Мирон Гнатейко;
100 дол. — Модест Кливак;
25 дол. — Стефан Михалько, Василь Петришин;
10 дол. — Галя Площанська;
7 дол. — Маркіян Цьолко.

Збірка в Честер, Па., замість цв. на мог. бл. пам. Леонтини Мінчак (зб. Осип Сарахман)

50 дол. — Доньки: Дарія з муж. Ігорем Зєликом, Мирослава з муж. Віктором Бойком і син Роман з друж. Ґльорією (спільна пожертва), Мінчак Осипа;
20 дол. — Роман Мельник;
10 дол. — Володимир Александер, Микола і Авдокія Кохан, Завицький Роман, Любомир Микита, Ірена і Дарій Сольчаник, Дарія Хухра, Михайло і Ірена Рущак, Володимир Горбовий, Петро Візьняк, Марія Корпан, Осип Сарахман, Ігор Смолій, Іван і Стефанія Зєлики;
5 дол. — Лесик Евфрозина, Михайлевська Емілія, Олекса Злупко, Василь Микита, Ярослав Клюка, Богдан Стельмах.

Листа ч. 1317 — Збірщики: Осип Сарахман, Дмитро Мінчак, Честер, Па.

50 дол. — д-р Олекса М. Біланюк, Василь і Лідія Кий;
30 дол. — Михайло і Ірина Рущак;
25 дол. — інж. Ярослав Зубаль, Володимир Горбовий;
20 дол. — Лариса і Мирослав Кий, Ірена і Андрій Солчаник;
10 дол. — Марія і Микола Либуш, Евфрозина Лесик, Софія Мельник, Роман Мінчак, Мирослава Бойко, Ярослав Клюка, Антін Коменданчук;
5 дол. — Василь Пастушок, Осип Кізюк, Петро Кізюк, Теофіль Павлюк, Франц Бранчик, Стефан Мазур, Володимир Крамар;
3 дол. — Олекса Венчак, Данило Кучера.
2 дол. — Роман Кізюк, Петро Зупяк.

Листа ч. 1318, Честер, Па. Збірщики: Дмитро Мінчак і Осип Сарахман

50 дол. — Євгенія і Микола Кохан, Осип Сарахман;
25 дол. — Дмитро Мінчак, Володимира Михайлів;
20 дол. — Франко Грабовий;
12 дол. — Володимир Волянський;
10 дол. — Осипа Сенюра, Павля і Ярослав Качмар, Павло Малиновський, Семен Карман, Надія Кізюк, Володимир Александер, Іван і Христина Плюта, Олекса і Марія Злупко, Євген Захарасевич, Леонтина Мінчак;
5 дол. — Осип Баґан, Петро Візьняк, Богдан Стельмах, Стефан Микита, Григорій Комановський, Стефанія Рудницька, Іван Давид, Осип Давид, Олекса Кобиринка, Микола Бейба, Евген Маршалок, Михайло Кухта, Віола Марчишин;
4 дол. — Параскевія Зубрицька, Юлія Коцюба;
3 дол. — Іван Гричук;
2 дол. — Кароль Нодис;
1 дол. — Ярослав Щербак, Павло Шабатура

Листа ч. 1223 — Збірка в п. бл. пам. д-ра Івана Козака (зб. С. Гробельський)

40 дол. — Іван і Марія Ґумовські;
25 дол. — Володимир і Наталія Чайковські, Михайло і Ірена Кіндрачук, д-р Любомир і Розанна Кузьмак, Степан і Надія Гробельські, Степан і Евгенія Цимбала;
20 дол. — Омелян і Марія Смішкевич, Еміль Чайковський, Дорко Козак;
15 дол. — Осипа Смішкевич з дітьми;
10 дол. — Марія Білозор, Роман Маринович, Мирослав Осідач, Олег Чайківський, Юрій і Зеня Яворські, Роман Ярош
5 дол. — Наталія Козак, Ярослав і Люся Чайківські

Збірка в Нюарку, Н. Дж. — Коляда. Збірку перевело Т-во за Патріярхат
3.511.00 дол.

50 дол. — Український Конґресовий Комітет Америки — Відділ в Пасейку, Н. Дж.

Комісія Патріяршого Фонду Товариства Свята Софія висловлює щиру подяку усім Вельмишановним Збірщикам і Жертводавцям.

Датки на Патріярший Фонд можна складати на руки уповноважених збірщиків або висилати на адресу

St. Sophia Religious Association — Patriarchal Fund
7911 Whitewood Road, Philadelphia, Pa. 19117

Всі датки на Товариство Свята Софія — Патріярший Фонд можна відтягати від податку. IRS No. 23-74380645.

У глибокому смутку повідомляємо Родину, Приятелів і Знайомих, що в суботу, 8-го вересня 1979 року, з Волі Всевишнього, ненадійно, упокоїлась в Бозі, на 81-му році життя, наша Надорожча і Незабутня ДРУЖИНА, МАМА, БАБЦЯ І ПРАБАБЦЯ

бл. п.

ОЛЬГА БАЧИНСЬКА

ПАНАХИДА — у вівторок, 11-го вересня 1979 року, о годині 8-ій вечора в похоронному заведенні Ковальчика при 129 Grand Street, Jersey City, N.J.

ПОХОРОН у середу, 12-го вересня 1979 року з похоронного заведення до церкви св. апп. Петра і Павла в Джерзі Ситі, о год. 9:30 ранку, а опісля о год. 11:30 ранку на український православний цвинтар св. Андрія в С. Бавнд Бруку, Н. Дж.

Горем прибиті:

чоловік — о. прот. ЗЕНОВІЙ БАЧИНСЬКИЙ
донька — д-р ТАТІЯНА РУДАВСЬКА з чоловіком д-ром АНТОНОМ
і дітьми СТЕПАНОМ з дружиною ХРИСТЕЮ,
д-ром БОГДАНОМ;
СОФІЄЮ КАЗАНІВСЬКОЮ з чоловіком ЛЕВКОМ
сини:
інж. ОЛЕГ з дітьми д-р ОКСАНОЮ, АНДРІЄМ і МАРТОЮ
д-р ІГОР з дружиною МАРТОЮ і дітьми АЛЕКСАНДРОЮ, ДІЯНОЮ і ХРИСТИНОЮ
та ближча і дальша Родина

ОРГАНІЗАЦІЙНИЙ КОМІТЕТ
повідомляє, що

УІ З'ЇЗД БУВШИХ ПРОФЕСОРІВ І УЧНІВ ЗАЛЬЦБУРЗЬКОЇ ГІМНАЗІЇ

відбудеться в днях 13, 14 ЖОВТНЯ 1979 Р. на СОЮЗІВЦІ, в КЕРГОНКСОНІ, Н. Й.

Зголошення на З'їзд просимо висилати або телефонувати до Управи Союзівки

UKRAINIAN NATIONAL ASS'N ESTATE
KERHONKSON, N. Y. 12446
Tel.: (914) 626-5641

АНДРІЙ...

(Продовження зі стор. 2)

мують суттєве з прозорого красвиду. Коли дозволите оволодіти себе, декілька хвилин, спокоєм цих акварель, то незабаром відчуєте захоплення ними!"

Збережена афішка з групової виставки французьких малярів у Парижі, між ними й А. Сологуба, вказує на його участь у „Ґалерії 55 в роках 1960-1962 Г. Адам у „Нувель літерер" (15.3.1962 подає таке: „Андрій Сологуб — Ґалерія 55. Знаходимо деякий розмах у будові картин і світлих рисунків, які виставляє Сологуб. Він легенько накладає тло, наче б хотів залишити ґоловне слово темі у центрі картини, де й зосереджується солідна композиція з кількох предметів чи овочів, що їх Сологуб любить малювати". Критик Ремон Герман у „Ля Круа" з 16.3.1962 р. подає довшу саттю, в якій м. ін. читаємо: „У Сологуба великі засоби: мистецькі, інтелектуальні, гуманні. Виставлені твори, це одночасно успіх, як теж і нагода для глядача стежити за шляхами розвитку цього ніжного мистця, який не малює будь-як своїх полотен. У своєму „Ґолубнику", мимо незавидних матеріяльних умов, він завзято працює, бореться за опанування матерії і творить без манірности, штучности і конвенційности. Його мертві природи справжні, а манера малювання підпорядкована сильним законам і піддається впливам тільки великих майстрів. Він привіз із Венеції чудові рисунки й полотна, що нагадують сонні води міста-музею. Маляр зумів схопити дрижання каналів, передати забруднену атмосферу, що оточує палати. Він утікав від звичних місць, — змальованих тисячі разів, — воліючи вибрати невідомий вигляд Венеції, збагнути душу старого каміння, зформованого людиною, віднайти загублений відгук людських кроків, плескіт гондоль..."

Збережені якимсь чудом почесні грамоти вказують на пошану чужинців нашого земляка. Товариство французьких малярів дало Сологубові 1960 р. „Грамоту з почесним відзивом", Европейська академія мистецтв наділила його 1969 р. „Дипломом почесної медалі" на знак пошани за його мистецькі цінності (Цей диплом зареєстрований у префектурі).

Закінчує цю довідковість лист нашого Патріярха, Йосифа Сліпого, з липня 1972 р. з подякою А. Сологубові за 13 графік, переданих для римського музею, та з проханням „не забувати й надалі за наш музей". Цих декілька пожовклих програмок і вирізків з преси, не вистачають для змалювання мистецького профілю А. Сологуба. Бракує найголовнішого: професійної, критичної оцінки його малярства. Це мусів би зробити наш якийсь мистецтвознавець. Натомість сам маестро Сологуб міг би написати ессей-спогади, які відтворили б ту атмосферу, в якій він виростав, мужнів і удосконалився. Його стиль знаменитий, то ж його власна „автомонографія" мала б напевно і мистецьку й історичну вартість. А в міжчасі може й знайдеться і критик для мистецької аналізи творчости нашого маляра, що саме тепер у повному розквіті своїх творчих можливостей.

ЧИ ПОТРІБНО УНСОЮЗОВІ „КРЕДИТІВКИ" ПРИ ГОЛОВНІЙ КАНЦЕЛЯРІЇ СОЮЗУ?

Наша власна „Кредитівка" може дати своїм членам:

1. Вищі відсотки від їхніх ощадностей.
2. Догідне місце для ощаджування.
3. Плян систематичного ощаджування прямо із заробітної платні працівників.
4. Догідні і сприятливі позички для членів за нижчі відсотки.
5. Безпосереднє сплачування позичок із заробітної платні працівників.
6. Життєве забезпечення ощадностей і позичок.
7. Позички на студії.
8. Членство при вплаті перших $5.00.

Український Народний Союз відступить безкоштовно приміщення на бюро „Кредитівки", як також дасть початковий капітал на її працю.

„Кредитівка" буде доступна для всіх членів УНСоюзу, для всіх працівників УНСоюзу та „Свободи", а зокрема для тих, які не мають кредитівок у своїх місцевостях.

„Кредитівкою" керуватимуть кваліфіковані особи, яких виберуть члени „Кредитівки" на річних зборах.

Якщо Ви є за тим, щоб заснувати таку „Кредитівку", то ласкаво просимо зазначити „так" на нижчеприготовленій формі, а відтявши її, — перешліть на адресу УНСоюзу до п-і Ґеновеги Куфти.

Іван О. Флис, головний предсідник

Дата ....

Mrs. Genevieve Kufta
UKRAINIAN NATIONAL ASSOCIATION, Inc.
30 Montgomery Street — 3rd floor
Jersey City, New Jersey 07302

Я, член УНСоюзу, Відділ ч .... вважаю, що УНСоюз повинен заснувати „Кредитівку" при Головній Канцелярії.

Я бажаю (не бажаю) стати її членом

Ім'я і прізвище ....

Адреса ....

СПОРТОВІ ВІСТІ

Редагує Омелян Твардовський

Частина учасників Спортової Школи „Ч. Січі" в першому тижні.

ВІДБУЛАСЯ ЮВІЛЕЙНА СПОРТОВА ШКОЛА УСВТ „ЧОРНОМОРСЬКА СІЧ" НА „ВЕРХОВИНІ"

Дня 10-го серпня ц.р. на оселі УБСоюзу „Верховина" в Ґлен Спей, Н.Й., відбулася традиційна, врочиста церемонія, цим разом, десятого з черги закриття тієї відзначеної Спортово-Виховної Школи що її веде УСВТ „Чорноморська Січ" Нюарк. У цьогорічній Ювілейній Спортовій Школі взяли участь понад 80 юначок й юнаків і 15 осіб Команди, інструкторів та опікунів.

Церемонію закриття тритижневої Спортової Школи започаткував її керівник в І-му і ІІІ-му-тижнях — О. Твардовський, який у своєму короткому вступному слові між іншими сказав: „Нам Управі і зокрема мені як і нашому голові Т-ва і Управи Спортової Школи — М. Стебельського, які здійснили задум і створили в 1969 році, І-шу Українську Спортову Школу" Ч. Січі" в ЗСА, надзвичайно приємно усіх Вас щиро вітати на цьому врочистому закритті. Ми раді, що наша Спортова Школа, вдесяте випускає своїх курсантів в цьому році з таких Стейтів, як: Ню Джерзі, Ню Йорк, Пенсильвенія, Коннектикат, Меріленд, Вірджінія, Алябама і групу 5-ох юначок й юнаків з далекої Каліфорнії. Сподіємося, що ці наші випускники продовжуватимуть спортову активність, яку започаткували, або удосконалили на цьогорічному вишколі. На протязі останніх 9-ох роках, близько 2 тисячі юначок й юнаків відбули Спортову Школу „Ч. Січі", багато з них успішно репрезентують в американському довкіллі український спорт, деякі вже успішно в окремих містах передають набуте спортове знання нашому доростові на позиціях провідників дружин і тренерів. Управа нашої Спортової Школи радіє цим фактом."

Дальше ведення цим святковим бенкетом перейняв керівник Спортової Школи другого тижня, голова Т-ва — М. Стебельський. Представивши гостей за почесним столом, членів Управи „Ч. Січі", членів виконавчого Комітету УБСоюзу, інструкторів і опікунів Спортової Школи, голова попросив до слова фінансового секретаря УБСоюзу — Е. Попіля, секретаря д-ра Р. Ричка і заст. голови УСВТ „Ч. Січ" мгра І. Хамуляка. Обидва чолові діячі УБСоюзу в змістовних промовах, виявили велику приязнь до спортово-виховної праці „Ч. Січі" та щиро ґратулювали Проводові за зорганізування і взірцеве ведення Спортової Школи. Мгр І. Хамуляк, відмітивши особливі заслуги в організуванні і веденні Спортової Школи, постійним її керівником — Миронові Стебельському і Омелянові Твардовському, вручив пропам'ятні, від УСВТ „Ч. Січ" таблиці. Таке ж відзначення за моральну й матеріяльну піддержку для УБСоюзу вручив на руки Е. Попіля. Після цього голова Управи Спортової Школи відзначив Ювілейними грамотами таких осіб, які на протязі 10-ох років спричинювалися до успіхів Спортової Школи: д-ра Р. Ричка, Е. Попіля, ред. Я. Пронька, І. Ориняка, Ярославу і Володимира Василаків, Є. Кобільник та неприсутніх Є. Чижовича і В. Матияша. Після розвагової точки, що її виконали членки Управи Спортової Школи-Зірка Стебельська і Дарія Твардовська, слова від таборовиків, юначки Христина Леськів, приступлено до вручень ювілейних Трофеїв для учасників, що їх зафондував УБСоюз.

Учасником вишколу копаного м'яча нагороди вручували такі визначні інструктори, як: Ігор Жиґа з Клівленду, Сергій Файбусович недавньо прибулий з України-тренер, Михайло Сергіїв з Ню Джерзі. Нагороди здобули: Б. Колодій, С. Сосяк, Н. Колодій, Д. Василак, Р. Ґуральний, Р. Маслій, Б. Блодер, Б. Івашко, Р. Томас, М. Матійолі, А. Ґойнич, Т. Сергіїв, К. Сколь, Б. Ґойнич, Л. Мельник, Б. Полянський, Я. Твардовський, Г. Сефріїв, З. Курилець. Курсантам відбиванки нагороди вручили: Л. Кормелюк і Д. Твардовська. Дівчатам: Я. Чупенко, Т. Сергіїв, О. Савченко і А. Загайкевич. Хлопцям: Д. Василак, Р. Василак, С. Сосяк, Н. Колодій і А. Батюк.

Інструкторки Зеня і Люба Матківські вручили нагороди таким учасникам тенісу: хлопцям — Є. Олинець, Е. Матківський, С. Сосяк, Б. Івашко, С. Баранкевич, К. Сколь, А. Сімків, Д. Василак; дівчатам: Н. Бак-Бойчук, Т. Івасечко, Х. Леськів, Т. Блонарович, О. Матківській. За осяги в плавацькому курсі, що його провадив інструктор М. Слиж, нагороди одержали дівчата: — Т. Блонарович, Н. Івашенко Р. Стецура, Г. Василик, Л. Блонарович, А. Сильвано. Хлопці: Я. Твардовський, Б. Полянський, Б. Івашко, С. Сосяк, Ф. Бобровський, Д. Леськів, І. Расел, Т. Франсис. Найкращі таборовики (поведінка і чистота): А. Ґойнич, Д. Леськів, Т. Сергіїв, Х. Василик і Т. Блонарович. Цьогорічна Спортова Школа пройшла з повним успіхом. Завдяки чудовій погоді, вичерпано вцілості програму вишколу, що його проводили добірні, професійні інструктори. Для відпруження учасники мали можливість побувати на багатьох розвагових вечорах, ватрах, вечірках та оглянути понад 20 спортових і розвагових фільми, в цьому числі кілька українських, що їх в днях 27-28-29-го липня висвітлив наш кіномистець Т. Кузьмів. Цей наш приятель зняв на плівку активність в нашій цьогорічній Спортовій Школі, що буде включена до великого звукового фільму який був започаткований в попередніх роках. Ціла Спортова Школа відбула гостинну прогулянку на Союзівку. Дня 8-го серпня Спортову Школу відвідав недавньоприбулий український дисидент Валентин Мороз, який між іншими виголосив до учасників довшу промову в якій, як заявив, будучи сам спортовцем-аматором, закликав наше юнацтво плекати спорт, організувати спортові осередки та через спорт гідно репрезентувати українське ім'я в американському довкіллі."

Цьогорічну Спортову Школу відвідала теж кореспондентка радіо „Голосу Америки" Ольга Чмух, яка провела в першому тижні з керівником Спортової Школи — О. Твардовським, інтерв'ю про Спортову Школу і УСВТ „Ч. Січ", як було передане в Україну дня 30-го липня ц.р.

Спортова Школа УСВТ „Ч. Січ" ввійшла в своє одинадцятиріччя.

(от)

УРЯД ЗСА...

(Закінчення зі стор. 1)

заактуалізують справу оборони прав людини однаково, як на форумі ОН, так і в широкому світі. Очевидно, що це відноситиметься у першу чергу до релігійної свободи, але ця релігійна свобода тісно зв'язана власне з правами людини і людей. Етнічні групи мають можливість цю нагоду використати.

Згадка про українських дисидентів

Едвард Мезвінський в своїх вступних заввагах кілька разів згадував м. і. про Україну та Київську Гельсінкську групу і заарештованих совєтською владою її членів Тихого, Руденка, Лук'яненка та інших, як також згадав про звільненого недавно з ув'язнення Валентина Мороза та інших чотирьох дисидентів, обміняних за совєтських шпигунів.

Думки і побажання етнічних груп

Після вступних завваг та інформацій Едварда Мезвінського, приявні представники поодиноких етнічних груп висловлювали свою опінію та свої побажання щодо оборони прав людини. Усі погоджувалися з думкою представника чехословацької групи, який рекомендував застосувати пораду президента Герберта Гувера: „говори лагідно, але носи велику палицю" (speak softly but carry і big club). В цьому сенсі говорили всі. Пані Вовчок з „Провидіння" долучилася до інших, рекомендуючи тверде становище Америки в справі договору САЛТ II, бо хоча всі ми є за обмеження зброєнь та зменшення загрози нової війни, але як Америка може вірити Москві, що вона додержиться постанов того договору, як вона, Москва досі завжди безпощадно ламає всі свої міжнародні зобов'язання, включно з Гельсінкським домовленням відносно прав людини і народів. Д-р Іван О. Флис з УНСоюзу мав два запити: відкликаючись на недавню статтю в газеті „Волл Стріт Джорнал" з легковажно-неґативною оцінкою змагань українського народу до державної незалежности, д-р Флис хотів знати становище американського уряду в цій справі, а другий його запит відносився до оцінки американської поведінки у свідомій і свіжій ще справі виїзду до Москви балерини Большого балету, Людмили Власової, після того, як її чоловік Ґодунов, також артист того балету, „вибрав волю" і залишився в Америці. Відповідаючи на ці запити, Едвард Мезвінський заявив, що 1). змагання і аспірації народів, себто національне самовизначення в оцінці уряду ЗСА належить до людських прав так само, як індивідуальні права людини, а 2) поведінка і становище американського уряду до справи балерини Власової, зокрема факт, що цією справою особисто займались президент Картер і державний секретар Венс, можна вважати за дальше скріплення американського становища відносно оборони прав людини.

Після конференції, в якій взяло участь кругло 20 осіб, Едвард Мезвінський познайомив учасників з сусідніми приміщеннями Об'єднаний Націй, зокрема із ремонтованою тепер залею нарад Генеральної Асамблеї.

Школа Українознавства у Вотервліті закінчила свій 10-ий шкільний рік

Школа Українознавства у Вотервліті, Н. Й. Сидять (зліва): Директор В. Літинський, учителька З. Білас і о. декан д-р Б. Волошин. стоять (зліва): Данило Дзядів, Роман Сосяк і Богдан Демчар, посередині Євгенія Білинська.

У вересні 1969 року Школа Українознавства у Вотервліті під проводом директора Володимира Літинського почала свій перший шкільний рік. У тому часі вчилося в ній понад 150 українських дітей з цілої Олбанської округи. Відбулися чотири малі матури, що її склало 19 матурантів. Учителювали в ній: Б. Бережанська, З. Білас, Д. Боднар-Байрон, Т. Дурбак, У. Коргун, о. І. Куліш, Д. Кушнір, Я. Кушнір, Л. Мицик, У. Омецінська, А. Слюсарчук, Д. Якубович у заступстві: М. Куліш, Н. Кушнір і А. Дурбак. Місцевий парох, о. декан д-р Б. Волошин, опікувався школою, відступав спершу безплатно приміщення колишньої парафіяльної школи, пізніше за невеликою оплатою, Окружний Комітет Відділів УККА допомагав фінансово, а також Пласт допомагав в зорганізуванні школи, заохочуючи своє членство, а теж допомагав у підборі вчителів. Щорічно школа улаштовувала своїми силами Шевченківський концерт.

Закінчення 10-го шкільного року відбулося 3-го червня, що його відкрив директор В. Літинський, запрошуючи о. д-ра Б. Волошина провести молитву. Відтак учителька мгр Д. Якубович пригадала, що 1979-ий рік — це Міжнародний Рік Дитини. Організація Об'єднаних Націй старається поліпшити матеріяльний і здоровельний стан дітвори в багатьох нерозвинених країнах світу. Наші діти потребують духової опіки, заохоти до української мови, книжки, школи, табору. В цьому Році Дитини треба збільшити число дітей у нашій школі, членство в молодечих організаціях, у школі українських танків. Літом батьки повинні звернути увагу на українську мову їхніх дітей, дати їм в руки українську книжку. Дир. В. Літинський підкреслив, що перша школа — це родинний дім, та що батьки повинні навчити своїх дітей української мови, привчити читати українські книжки. Вкінці подякував о. дек. Б. Волошинові за опіку над школою, та Батьківському Комітетові. О. д-р Б. Волошин заохотив батьків навчати своїх дітей української мови, передати їм духові скарби українського народу. Всі наші діти повинні знати українську мову, але 80 відсотків молоді уже не розуміє української мови! В українській хаті повинна панувати українська мова. Вкінці о. Волошин звернувся до дітей — „Вчіться по-українськи!", а до батьків: „Заохочуйте дітей до українських організацій, молоді, таборів, впишіть до української школи!" Дир. В. Літинський сказав, що це вже четверта мала матура. Учні школи склали 55 долярів як дар для В. Мороза. Батьки повинні купувати журнал „Рідна школа". Мгр Д. Якубович роздала свідоцтва дітям 1-ої і 2-ої кляси, дир. В. Літинський роздав свідоцтва дітям 3,4,5,7-ої кляси і матурантам: Євгенії Білинській, Богданові Денчареві, Данилові Дзядову, Романові Сосякові. Голова Окружного Комітету УНС п. П. Шевчук, вручив матурантам по 25 долярів, як дар від УНСоюзу. В імені Батьківського комітету подякував Д. Хорват о. Б. Волошинові, дир. Літинському, учителькам: З. Білас, Д. Боднар-Байрон і Д. Якубович. Від імені матурантів Богдан Демчар подякував батькам і учителям. Батьківський комітет уладив скромне прийняття для дітей, батьків і гостей.

Дня 15-го вересня починається новий, 11-ий шкільний рік. Вписи починаються від початку вересня. Всі українські батьки з Олбанської округи повинні вписати своїх дітей до Школи Українознавства у Вотервліті, бо діти — це наше майбутнє!

І. Дурбак

Концертовий виступ Ії Мацюк в Австралії

У залі Українського Народного Дому в Квінбіяні відбувся концерт співачки з Америки Ії Мацюк з піяністом Віктором Буряком.

Цей гостинний концерт влаштовано спільно для українських громад Канберри і Квінбіяну. Уже заздалегідь роздавались на різних імпрезах повідомлення про концерт, та регулярно оголошувалось повідомлення через українську радіовисильню.

І 20-го травня 1979 року, шанувальники українського мистецтва, а зокрема співу спішили до залі Українського Народного Дому в Квінбіяні.

Надійшла очікувана хвилина. Заля затихла. На авансцену вийшов голова Української Громади Анатолій Жуківський, який привітавши присутніх в залі, оповістив про присутність тут п-і Ія Мацюк, що заля сприйняла відповіддю оплесків. Потім він розповів про мистецький шлях нашої співачки — Львів, Відень, Бразилія, Арґентина й Америка, де вона тепер проживає. На сцену, під гарячі оплески, вийшла очікувана співачка — сопрано Ія Мацюк.

Вдарили акорди фортепіяну й полився голос гарного тембру з текстами слів Т. Шевченка — „Ой, одна я одна". ... Вже виконанням першої пісні п-і Мацюк захопила слухачів.

Нас чарував гарний сопрановий тембр голосу — сильний й динамічний, прекрасна вимова в співачки, виразність жестів, які відповідали змістові виконуючого твору. Це нас захоплювало і п-і Ія Мацюк і акомпаньятор Віктор Буряк це відчули, що й створило радісний настрій.

Гарний добір пісень програми, як: „Горить моє серце", „Стелися барвінку", „Гей тополі мої", „Трембіта", „Люблю Тебе Україно", „У гаєчку ходила", „Жита", „Не сумуй", та інші, але разом із цим і кілька клясичних виконань із чужих опер.

Кожна виконана пісня нагороджувалась зливою оплесків. І коли Ія Мацюк проспівала останню пісню і сходила з сцени, заля під звуки оплесків і криком „біс!" не хотіла допустити, щоб вона зійшла зі сцени. Коли на сцену повернулись п-і Ія Мацюк і Віктор Буряк, заля ще більше шаленими оплесками зустріла їх. А співачка сказала: — Я відчуваю, що Вам забажалось весни, бо просите пісню „Ку - ку!"...

На прохання публіки, співачка проспівала ще дві пісні. Пісні відгомоніли, але заля ще не втихла від оплесків. Тоді на сцену вийшов голова української громади з Канберри та виніс велику китицю квітів від обох громад. Пані Філоніла Габелко вручила п-і Ії Мацюк букет квітів від товариства „Волошки".

Закінчуючи концертовий виступ, голова української громади з Квінбіяну М. Надурак в імені обох громад і присутніх висловив подяку гості з Америки за те, що вона відвідала нашу малу спільноту.

Відтак багато осіб підходило до співачки та піяніста, щоб отримати автографи, розмовляло з ними, а також Павло Габелко зробив всім спільну знімку. Так закінчився цей гарний мистецький вечір.

Ф. Габелко